

Antopäivä: 13.6.2025	Voimaantulopäivä: 25.6.2025	Voimassa: toistaiseksi
Säädösperusta Ilmailulaki (864/2014) 33 ja 39 §		
Määräyksen vastaisen toiminnan seuraamuksista säädetään: Ilmailulaki (864/2014) 175 ja 178 § sekä 14 luku		
Muutostiedot: Tällä määräyksellä kumotaan Liikenteen turvallisuusviraston 27.4.2012 antama ilmailu- määräys AIR M16-1, Kansallisten ilma-alusten lentokelpoisuusvalvonta (TRAFI/5811/03.04.00.00/2012).		

Kansallisten ilma-alusten lentokelpoisuusvalvonta

1	SOVELTAMISALA	1
2	MÄÄRITELMÄT	2
3	LENTOKELPOISUUDEN TARKASTAJAT	2
4	ENSIMMÄINEN LENTOKELPOISUUSTARKASTUS	3
4.1	Lentokelpoisuusasiakirjat	3
4.2	Punnitusta ja varustusta koskevat asiakirjat	4
4.3	Käyttöaikoja ja teknistä valvontaa koskevat asiakirjat	4
4.4	Muut asiakirjat	4
5	MÄÄRÄVÄLEIN TEHTÄVÄ LENTOKELPOISUUSTARKASTUS	5
5.1	Lentokelpoisuusasiakirjat	5
5.2	Käyttöaikoja ja teknistä valvontaa koskevat asiakirjat	5
5.3	Muut asiakirjat	5
6	MUUT LENTOKELPOISUUSTARKASTUKSET	5
7	LENTOKELPOISUUDEN TARKASTUSTODISTUS JA TARKASTUSPÖYTÄKIRJA	6
7.1	Dokumentointi	6
7.2	Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen voimassaoloaika	7
8	TARKASTUSAIKOJEN JOUSTOT	7
9	SIIRTYMÄMÄÄRÄYS	7

1 Soveltamisala

Tätä määräystä sovelletaan sellaisten ilma-alusten lentokelpoisuuden valvontaan, joihin EASA-asetusta tai sen nojalla annettuja komission asetuksia ei sovelleta. Tätä määräystä ei kuitenkaan sovelleta ilmailulain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin ilma-aluksiin ja laitteisiin, joista määrätään erikseen määräyksessä OPS M2-9. Määräystä ei sovelleta miehittämättömiin ilma-aluksiin.

Rajavartiolaitoksen ilma-alusten lentokelpoisuustarkastusten suorittajista säädetään erikseen ilmailulain 40 §:ssä. Muilta osin Rajavartiolaitoksen ilma-alusten lentokelpoisuustarkastuksissa noudatetaan tämän määräyksen mukaisia vaatimuksia, kuitenkin siten, että 7.2 kohdassa mainitun 36 kuukauden sijaan lentokelpoisuuden tarkastustodistus annetaan 12 kuukaudeksi kerrallaan.

2 Määritelmät

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

EASAlla Euroopan unionin lentoturvallisuusvirastoa;

EASA-asetuksella yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1139;

harrastemekaanikolla ilmailumääräyksessä PEL M3-4 tarkoitettua huoltomekaanikon lupakirjan haltijaa, jolla on rajoitetut oikeudet ja joka ei täytä kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen (SopS 11/1949) liitteen 1 (ICAO Annex 1) huoltomekaanikon lupakirjavaatimuksia, mutta joka täyttää määräyksessä PEL M3-4 asetetut kansalliset vaatimukset;

huoltomekaanikolla ilmailumääräyksessä PEL M3-4 tarkoitettua huoltomekaanikkoa, huoltotoiminta-asetuksen liitteen III (Osa 66) mukaisen huoltohenkilöstön lupakirjan haltijaa sekä ulkomaisen huoltomekaanikon lupakirjan haltijaa, joka täyttää ICAO Annex 1:n vaatimukset;

huoltotoiminta-asetuksella ilma-alusten sekä ilmailutuotteiden, osien ja laitteiden jatkuvan lentokelpoisuuden ylläpidosta ja näihin tehtäviin osallistuvien organisaatioiden ja henkilöstön hyväksymisestä annettua komission asetusta (EU) N:o 1321/2014;

hyväksytyllä huolto-organisaatiolla Liikenne- ja viestintäviraston tai muun ilmailuviranomaisen hyväksymää tai EASA-hyväksyttyä huolto-organisaatiota;

kansallisella ilma-aluksella ilma-alusta, joka ei kuulu EASA-asetuksen soveltamisalaan ja jonka hyväksynnästä, huoltotoiminnasta ja jatkuvan lentokelpoisuuden valvonnasta määrätään kansallisesti;

lentokelpoisuustarkastuksella Liikenne- ja viestintäviraston tai sen valtuuttaman lentokelpoisuuden hallinta- tai huolto-organisaation taikka lentokelpoisuustarkastajan tekemää ilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastusta;

lentokelpoisuustarkastajalla huoltomekaanikkoa tai harrastemekaanikkoa, jolla on oikeus tehdä kansallisille ilma-aluksille lentokelpoisuustarkastuksia ja antaa niistä lentokelpoisuuden tarkastustodistuksia tai suositusraportteja Liikenne- ja viestintävirastolle lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntämiseksi;

lentokelpoisuuden tarkastustodistuksella Liikenne- ja viestintäviraston tai sen valtuuttaman lentokelpoisuuden hallinta- tai huolto-organisaation taikka lentokelpoisuustarkastajan antamaa todistusta ilma-aluksen lentokelpoisuustarkastuksesta;

suositusraportilla Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttaman lentokelpoisuustarkastajan Liikenne- ja viestintävirastolle laatimaa asiakirjaa, jonka perusteella virasto myöntää ilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen tai väliaikaisen luvan ilmailuun.

3 Lentokelpoisuuden tarkastajat

3.1 Liikenne- ja viestintäviraston lisäksi kohdassa 5 tarkoitettuja, määrävälein tehtäviä kansallisten ilma-alusten lentokelpoisuustarkastuksia voivat suorittaa ja niistä lentokelpoisuuden tarkastustodistuksia antaa:

- a) huoltotoiminta-asetuksen osan CAMO tai CAO mukaisesti hyväksytty lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiot tai osan 145 tai CAO mukaisesti hyväksytyt huolto-organisaatiot, jotka Liikenne- ja viestintävirasto on valtuuttanut tekemään kansallisten ilma-alusten lentokelpoisuustarkastuksia ja antamaan niille lentokelpoisuuden tarkastustodistuksia organisaatiohyväksyntänsä tai sen laajennuksen lisäehtojen mukaisin rajoituksin ja oikeuksin;
- b) ilmailulain 35 §:n mukaisesti hyväksytty lentokelpoisuuden hallintaorganisaatiot, jotka Liikenne- ja viestintävirasto on valtuuttanut tekemään kansallisten ilma-alusten lentokelpoisuustarkastuksia ja antamaan niille lentokelpoisuuden tarkastustodistuksia organisaatiohyväksyntänsä tai sen laajennuksen lisäehtojen mukaisin rajoituksin ja oikeuksin; ja
- c) huoltomekaanikon tai harrastemekaanikon lupakirjan haltijat Liikenne- ja viestintävirastolta saamansa valtuutuksen mukaisesti ja lupakirjansa sisältämien oikeuksien puitteissa.

3.2 Liikenne- ja viestintävirasto myöntää edellä tarkoitetut valtuutukset määrävälein tehtävien lentokelpoisuustarkastusten tekemiseen ja lentokelpoisuuden tarkastustodistusten myöntämiseen hakemuksesta.

3.3 Kohdassa 4 tarkoitetut ensimmäiset lentokelpoisuustarkastukset ja kohdassa 6 tarkoitetut muut lentokelpoisuustarkastukset suorittaa Liikenne- ja viestintävirasto. Virasto voi harkintansa mukaan käyttää näissä tarkastuksissa apunaan edellä kohdassa 3.1 tarkoitettuja lentokelpoisuuden tarkastajia. Tällöin nämä lentokelpoisuustarkastajat voivat antaa erikseen yksilöidyille ilma-aluksille suositusraportteja lentokelpoisuustodistuksen, luvan ilmailuun tai lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntämiseksi Liikenne- ja viestintäviraston erikseen oikeuttamana.

4 Ensimmäinen lentokelpoisuustarkastus

Liikenne- ja viestintävirasto tekee kansallisen ilma-aluksen ensimmäisen lentokelpoisuustarkastuksen ja antaa lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen tai väliaikaisen luvan ilmailuun ennen ensimmäisen lentokelpoisuustodistuksen tai luvan ilmailuun myöntämistä.

Ensimmäisessä lentokelpoisuustarkastuksessa tarkastetaan, että ilma-alus täyttää Suomessa voimassa olevat ilma-alukselle asetetut vaatimukset. Ilma-aluksen rakenne, järjestelmät ja laitteet sekä varusteet tarkastetaan. Järjestelmien toiminta kokeillaan ja ilma-aluksella voidaan tarvittaessa vaatia lennettäväksi koelentoja.

Lentokelpoisuuden toteamista varten on esitettävä 4.1–4.4 kohdissa luetellut ilma-alusta koskevat asiakirjat.

4.1 Lentokelpoisuusasiakirjat

- a) Lentokelpoisuustodistus tai vastaava asiakirja, joita ovat
 - 1) lähtömaan ilmailuviranomaisen antama lentokelpoisuustodistus vientiä varten; tai
 - 2) toisesta EASA-jäsenvaltiosta tuotaessa voimassa oleva Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) vaatimusten mukainen lentokelpoisuustodistus; tai
 - 3) kaupallisesti valmistetulla ultrakevyellä ilma-aluksella, jolla ei ole 1 kohdan mukaista lentokelpoisuustodistusta vientiä varten, edellisen rekisteröintivaltion myöntämä lentokelpoisuusasiakirja tai valmistajan antama lentokelpoisuusvakuutus; tai

- 4) jos ilma-aluksella ei ole mitään edellä 1 – 3 kohdissa mainituista asiakirjoista, maahantuojan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle hyväksyttäväksi esitys niistä toimenpiteistä, joita ilma-alukselle tehdään lentokelpoisuusasiakirjojen puutteen korvaamiseksi;
- b) selvitys ilma-alukselle maahantuonnin yhteydessä tehdyistä tarkastus- ja huolto-toimenpiteistä;
- c) tyyppihyväksyntämaan hyväksymä ajan tasalla oleva lentokäsikirja, jos sellainen on tyyppihyväksynnässä vaadittu, tai Suomessa hyväksytty lento-ohjekirja liitteineen. Lentokäsikirjan tai lento-ohjekirjan on oltava suomen-, ruotsin- tai englanninkielinen. Ilma-aluksella on lisäksi oltava lentokäsikirjaan tai lento-ohjekirjaan perustuva erillinen tarkastuslista. Jos ilma-alukselle haetaan väliaikaista lupaa ilmailuun lentokelpoisuustarkastuksen perusteella, ei tämän c kohdan mukaisia asiakirjoja vaadita;
- d) huolto-ohjelma. Jos ilma-alukselle haetaan lentokelpoisuustarkastuksen perusteella väliaikaista lupaa ilmailuun, ei huolto-ohjelmaa vaadita.
- e) Harrasterakenteisen ilma-aluksen ensimmäistä väliaikaista lupaa ilmailuun varten vaaditaan edellä mainittujen asiakirjojen lisäksi rakennuskertomus ja koelento-ohjelma.
- f) Harrasterakenteisen ilma-alusten osalta ensimmäistä pysyvää lupaa ilmailuun varten vaaditaan edellä kohdissa a-d mainittujen asiakirjojen lisäksi koelentokertomus, lento-ohjekirja liitteineen, huolto-ohjeet, tarkastuspöytäkirja ilma-aluksen edellisestä lentokelpoisuustarkastuksesta sekä selvitys koelentojen aikana ilma-alukseen tehdyistä muutoksista.

4.2 Punnitusta ja varustusta koskevat asiakirjat

- a) Määräyksessä AIR M1-5 tarkoitettu punnitustodistus;
- b) luettelo punnituksen jälkeen tehdyistä varustemuutoksista; irrotetut ja asennetut varusteet massoineen ja massamomentteineen.

4.3 Käyttöaikoja ja teknistä valvontaa koskevat asiakirjat

- a) Matkapäiväkirja, josta käy selville ilma-aluksen kokonaislentoaika sekä siirrettyjen vikojen käsittely;
- b) tekninen kirjanpito siten kuin määräyksessä AIR M1-5 tarkemmin kuvataan, sisältäen lisäksi:
 - 1) toimenpiteet, jotka on tehty ilma-alusta tai sen osaa, laitetta tai varustetta koskevien lentokelpoisuusmääräysten tai huoltotiedotteiden johdosta sekä toimenpiteiden tekijät ja ajankohdat;
 - 2) ilma-aluksen ja lentoturvallisuuden kannalta tärkeiden ilma-aluksen osien, laitteiden ja varusteiden korjauksia, muutostöitä ja erityistarkastuksia koskevat yksityiskohtaiset tiedot ja asiakirjat;
- c) lentokelpoisuustarkastajan pyynnöstä muut huoltoasiakirjat, joilla on merkitystä ilma-aluksen lentokelpoisuutta määritettäessä.

4.4 Muut asiakirjat

- a) Radiolupa niissä ilma-aluksissa, joihin on asennettu luvanvarainen radiolaitte;
- b) vakuutustodistus tai -todistukset ilma-aluksen pakollisista vakuutuksista;
- c) rekisteröimistodistus.

5 Määrävälein tehtävä lentokelpoisuustarkastus

Lentokelpoisuustodistuksen tai luvan ilmailuun myöntämisen jälkeen määrävälein tehtävän lentokelpoisuustarkastuksen voivat tehdä Liikenne- ja viestintäviraston lisäksi edellä 3 kohdassa tarkoitetut organisaatiot ja henkilöt, jotka virasto on hakemuksen perusteella valtuuttanut tehtävään.

Lentokelpoisuustarkastus tehdään ilma-aluksen omistajan, haltijan tai käyttäjän tilauksesta. Lentokelpoisuustarkastuksessa tarkastetaan, että ilma-alus täyttää tarkastushetkellä voimassa olevat jatkuvalle lentokelpoisuudelle asetetut vaatimukset. Ilma-aluksen rakenne, järjestelmät, laitteet sekä varusteet ja asiakirjat tarkastetaan, järjestelmien toiminta kokeillaan ja ilma-aluksella voidaan tarvittaessa vaatia lennettäväksi koelentoja.

Tarkastustilaisuudessa on esitettävä seuraavat ilma-alusta koskevat asiakirjat:

5.1 Lentokelpoisuusasiakirjat

- a) Lentokelpoisuustodistus tai lupa ilmailuun sekä lentokelpoisuuden tarkastustodistus;
- b) lentokäsikirja tai lento-ohjekirja liitteineen;
- c) huolto-ohjelma;
- d) määräyksessä AIR M1-5 tarkoitettu punnitustodistus.

5.2 Käyttöaikoja ja teknistä valvontaa koskevat asiakirjat

- a) Matkapäiväkirja(t),
- b) siirrettyjen vikojen luettelo;
- c) tekninen kirjanpito;
- d) edellinen lentokelpoisuuden tarkastuspöytäkirja;
- e) edellisen lentokelpoisuustarkastuksen jälkeen tehtyjen vauriokorjausten, muutostöiden sekä peruskorjausten asiakirjat;
- f) lentokelpoisuustarkastajan pyynnöstä muut huoltoasiakirjat, joilla on merkitystä ilma-aluksen lentokelpoisuutta määritettäessä.

5.3 Muut asiakirjat

- a) Rekisteröimistodistus;
- b) vakuutustodistus tai -todistukset ilma-aluksen pakollisista vakuutuksista;
- c) radiolupa niissä ilma-aluksissa, joihin on asennettu luvanvarainen radiolaite.

6 Muut lentokelpoisuustarkastukset

6.1 Liikenne- ja viestintävirasto tekee kansalliselle ilma-alukselle lentokelpoisuustarkastuksen seuraavissa tapauksissa, ellei virasto ole toimenpiteeseen antamassaan erillisluvassa muuta päättänyt:

- a) ilma-alukselle on tehty suuri muutostyö;
- b) ilma-alukselle on tehty suuri vauriokorjaus;
- c) ilma-alukselle on tehty perushuolto tai -korjaus;

- d) ilma-aluksella ei ole ollut voimassaolevaa lentokelpoisuuden tarkastustodistusta kuuteen vuoteen.

Jos a, b ja c kohdissa mainituissa tapauksissa huoltotodisteen antaa ilma-aluksen valmistaja, joka ei ole harrasterakentaja, ei lentokelpoisuustarkastusta edellytetä.

Kohdassa a mainitussa tapauksessa ei vaadita lentokelpoisuustarkastusta silloin, kun muutostyö perustuu ilmailuvälineen tyyppisuunnitelman hyväksyneen ilmailuviranomaisen antamaan lisätyyppihyväksymistodistukseen (*Supplemental Type Certificate, STC*) tai EASA:n hyväksyntäspesifikaation CS-STAN (*Certification Specification for Standard Changes and Standard Repairs*) muutoksiin ja huoltotodisteen antaa hyväksytty huolto-organisaatio tai huoltomekaanikko, tai kun suuri muutostyö on suomalaisessa tyyppitodistuksessa hyväksytty. Lentokelpoisuustarkastus kuitenkin vaaditaan silloin, kun ultrakevyt ilma-alus muutetaan luokasta B1 luokkaan B2.

Kohdissa b ja c mainituissa tapauksissa ei vaadita lentokelpoisuustarkastusta silloin, kun huoltotodisteen antaa hyväksytty huolto-organisaatio.

Kohdassa d mainitussa tapauksessa ei vaadita Liikenne- ja viestintäviraston suorittamaa lentokelpoisuustarkastusta silloin, kun vuosihuollon huoltotodisteen ja lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen antaa hyväksytty huolto-organisaatio.

6.2 Lentokelpoisuustarkastuksessa tarkastetaan, että ilma-alus täyttää Suomessa voimassa olevat ilma-alukselle asetetut vaatimukset. Ilma-aluksen rakenne, järjestelmät ja laitteet sekä varusteet tarkastetaan. Järjestelmien toiminta kokeillaan ja ilma-aluksella voidaan tarvittaessa vaatia lennettäväksi koelentoja.

6.3 Tarkastuksessa on esitettävä 5 kohdassa luetellut asiakirjat sekä yllä mainittuihin toimenpiteisiin liittyvät selvitykset ja asiakirjat.

6.4 Liikenne- ja viestintävirasto tekee lentokelpoisuustarkastuksen, kun tyyppihyväksytylle kansalliselle ilma-alukselle haetaan lentokelpoisuustodistusta vientiä varten.

7 Lentokelpoisuuden tarkastustodistus ja tarkastuspöytäkirja

7.1 Dokumentointi

7.1.1 Lentokelpoisuustarkastaja laatii lentokelpoisuustarkastuksesta hyväksyntänsä mukaisesti lentokelpoisuuden tarkastuspöytäkirjan ja lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen. Tarkastustodistuksessa todetaan ilma-aluksen lentokelpoisuus ja siihen merkitään lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen voimassaolon päättymispäivämäärä.

7.1.2 Tarkastuspöytäkirja annetaan käyttäen lomaketta LU3500A tai sisällöltään vastaavaa lomaketta. Tarkastustodistus annetaan käyttäen lomaketta LU3838A tai sisällöltään vastaavaa lomaketta.

7.1.3 Tarkastuspöytäkirjaan merkitään todetut viat ja puutteet sekä määrääjat niiden korjaamiseksi. Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen voimassaolon edellytyksenä on, että viat ja puutteet otetaan huomioon ja korjataan tarkastuspöytäkirjaan merkittyihin määräaikoihin mennessä.

7.1.4 Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntämishetkellä lentokelpoisuuden esteenä olevat viat ja puutteet (lomakkeen LU3500A mukaiset A- ja D -tasoiset havainnot) on oltava korjattu. Lentokelpoisuustarkastus saa olla tehty enintään 90 päi-

vää ennen tarkastustodistuksen myöntämistä. Lentokelpoisuustarkastajan on lähetettävä tarkastuspöytäkirjasta ja tarkastustodistuksesta kopio Liikenne- ja viestintävirastolle 10 päivän kuluessa tarkastustodistuksen myöntämispäivästä.

7.1.5 Jollei havaittuja vikoja ja puutteita ole korjattu 90 päivän sisällä tarkastuksesta, on lentokelpoisuustarkastajan lähetettävä tarkastuspöytäkirjan kopio tiedoksi Liikenne- ja viestintävirastolle 10 päivän kuluessa edellä tarkoitetun 90 päivän jakson päättymisestä. Ilma-alukselle on suoritettava uusi tarkastus ennen lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen myöntämistä.

7.2 Lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen voimassaoloaika

Lentokelpoisen ilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastustodistus annetaan 36 kuukaudeksi:

- a) edellisen lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen voimassaolon päättymispäivästä, jos tarkastus tehdään enintään 90 päivää ennen voimassaolon päättymistä; tai
- b) tarkastustodistuksen allekirjoituspäivästä.

8 Tarkastusaikojen joustot

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarkastusjärjestelyjen vuoksi erityisistä syistä jatkaa kansallisen ilma-aluksen lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen voimassaoloa enintään kuusi (6) kuukautta. Tällöin jatkoaikaa varten myönnetään uusi todistus tai väliaikainen lupa ilmailuun.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää väliaikaisen luvan ilmailuun siirtolentoa varten, esimerkiksi jos ilma-alus lennetään lentokelpoisuustarkastusta varten toiselle paikkakunnalle lentokelpoisuuden tarkastustodistuksen voimassaolon päätyttyä. Lupaa haetaan vapaamuotoisesti Liikenne- ja viestintävirastolta.

9 Siirtymämääräys

Jos lentokelpoisuuden tarkastustodistusta haetaan aiemman, 1.1.2013 voimaan tulleen määräyksen PEL M3-4 mukaisella valtuutuksella annetun suositusraportin perusteella, tarkastustodistuksen hakemisessa noudatetaan aiemman, 1.5.2012 voimaan tulleen määräyksen AIR M16-1 kohtaa 5.

Jarkko Saarimäki
pääjohtaja

Pietari Pentinsaari
ylijohtaja